

Сарајево, 01.11.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 25.10.2021. - 29.10.2021.**

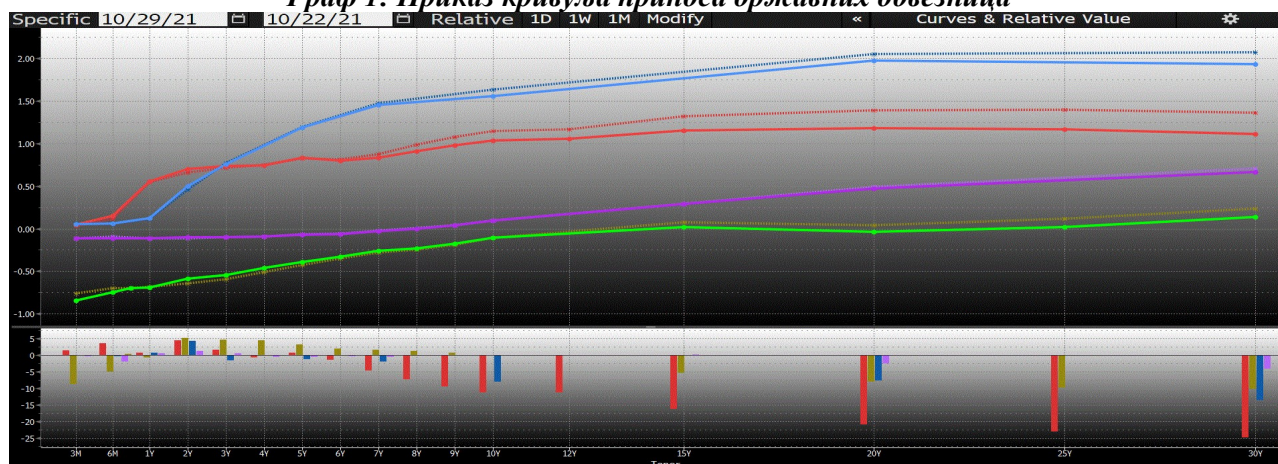
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	22.10.21	-	29.10.21		22.10.21	-	29.10.21		22.10.21	-	29.10.21		22.10.21	-	29.10.21	
2 године	-0,64	-	-0,59	↗	0,45	-	0,50	↗	0,66	-	0,71	↗	-0,10	-	-0,10	→
5 година	-0,42	-	-0,39	↗	1,20	-	1,18	↘	0,83	-	0,84	↗	-0,07	-	-0,07	→
10 година	-0,11	-	-0,11	→	1,63	-	1,55	↘	1,15	-	1,03	↘	0,10	-	0,10	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси		
	22.10.21	-	29.10.21
3 мјесеца	-0,742	-	-0,808
6 мјесеца	-0,700	-	-0,750
1 година	-0,670	-	-0,647

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 29.10.2021. године (пуне линије) и 22.10.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Раст приноса обвезница еврозоне настављен је и током протекле седмице. За разлику од ранијег периода, прошле седмице је био изражен раст приноса обвезница краћих доспијећа (приноси њемачких двогодишњих обвезница су повећани за 5 базних поена), док су мање промјене забиљежене код обвезница дужих рокова доспијећа (принос десетогодишњих њемачких обвезница је непромијењен). Највећи седмични раст приноса од 17 до 18 базних поена забиљежен је код италијанских обвезница, док је и код шпанских обвезница забиљежен приличан раст приноса од 5 до 8 базних поена.

Прошлог четвртка је одржана сједница ЕЦБ на којој, у складу с очекивањима није дошло до промјене актуелне монетарне политике, те је поновљено да ће се куповине обвезница и даље проводити по „благо“ споријем темпу. Предсједница ЕЦБ Lagarde је након сједнице покушала да потврди ранији став ове институције о пролазном карактеру високе инфлације, те је изјавила да ЕЦБ и даље очекује да ће током наредне године доћи до њеног пада у складу са

циљаним нивоом у средњем року. Ипак, њена изјава да би фаза веће инфлације могла трајати дуже него што се раније очекивало, је допринијела повећаном оптимизму везано за питање брже промјене актуелне монетарне политике, а што је утицало на посебно изражен раст приноса током четвртка и петка. Несташнице на страни понуде и високе цијене енергената су описани као два основна фактора која тренутно доприносе расту инфлације, за које се очекује да ће током наредне године бити ублажена (везано за питање уских грла на страни понуде) и стабилизована, ако не и смањена (везано за питање цијена енергената). Економски опоравак је описала као снажан, уз донекле забиљежено успорење раста. Lagarde је поредила анализе ЕЦБ са тржишним очекивањима везано за питање првих повећања каматних стопа ове институције, те изјавила да **анализе ЕЦБ не подржавају очекивања тржишта о повећању каматних стопа крајем 2022. године или било када ускоро након тога** и истакла да сматрају да су њихове анализе тачне. Упркос покушајима ЕЦБ да се ублаже очекивања промјене монетарне политике на крају прошле седмице учесници на тржишту новца су помјерили очекивања раста каматних стопа ЕЦБ на октобар 2022. године (очекују повећање каматне стопе на депозите од 20 базних поена на -0,3%). Крајем седмице су објављени подаци о већем од очекиваног расту стопе инфлације у октобру и расту БДП-а еврозоне током трећег квартала, па су и ови подаци дали подстицај расту приноса обвезница.

У мјесечном извјештају Deutsche Bundesbank је наведено да ће економски раст Њемачке вјероватно успорити у четвртм кварталу ове године како блиједи замах у сектору услуга и због тога што су фабрике и даље ометене уским грлима на страни понуде. Такође, наведено је да се не очекује да ће ове јесени output земље достићи нивое забиљежене прије пандемије, те да ће економски раст на нивоу 2021. године бити „знатно“ нижи у поређењу са прогнозама из јуна (очекиван раст од 3,7%). Инфлација би могла наставити да биљежи раст прије него што успори у наредној години. Такође, лошије прогнозе је објавила и Влада Њемачке, која је смањила прогнозе БДП-а земље за ову годину на 2,6% са 3,5%, колико је очекивано у априлу. Ипак, прогнозе раста БДП-а за 2022. годину су повећане на 4,1% у поређењу са априлским прогнозама од 3,6%.

ESM је објавио истраживање које нуди одређене приједлоге за промјену Пакта стабилности и раста еврозоне, а према којим би актуелни лимит дуга чланица требало повећати на 100% БДП-а са тренутних 60%, задржавање лимита фискалног дефицита на тренутних 3% БДП-а, те увођење додатног правила које би ограничило раст расхода уз тренд раста оутпута.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г) СЕП	7,4%	7,4%	7,9%
2.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.) ОКТ	3,7%	4,1%	3,4%
3.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.) ОКТ	1,9%	2,1%	1,9%
4.	БДП – ЕЗ (квартално) прелим. III квартал	2,1%	2,2%	2,1%
5.	БДП – Њемачка (квартално) III квартал	2,2%	1,8%	1,9%
6.	БДП – Француска (квартално) прелим. III квартал	2,2%	3,0%	1,3%
7.	БДП – Аустрија (квартално) III квартал	-	3,3%	4,0%
8.	БДП – Италија (квартално) прелим. III квартал	2,0%	2,6%	2,7%
9.	БДП – Шпанија (квартално) прелим. III квартал	2,9%	2,0%	1,1%
10.	БДП – Белгија (квартално) прелим. III квартал	-	1,8%	1,7%
11.	Индекс економског повјерења – ЕЗ ОКТ	116,7	118,6	117,8
12.	Индекс економског повјерења – Италија ОКТ	-	115,0	113,7
13.	Ifo индекс пословног повјерења – Њемачка ОКТ	98,0	97,7	98,9
14.	GfK индекс повјерења инвеститора – Њемачка НОВ	-0,5	0,9	0,4
15.	Стопа незапослености – Финска СЕП	-	7,0%	6,5%
16.	Стопа незапослености – Њемачка ОКТ	5,4%	5,4%	5,5%
17.	Стопа незапослености – Шпанија (квартално) III квартал	14,10%	14,57%	15,26%
18.	Укупан број незапослених – Француска (кварт.) III квартал	-	3.307.400	3.510.500
19.	Малопродаја – Холандија (Г/Г) СЕП	-	4,7%	2,2%
20.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г) СЕП	0,0%	-0,1%	-0,7%
21.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г) СЕП	-1,3%	-2,3%	-5,4%

САД

Законодавци у САД ужурбано настоје финализовати закон за финансирање нових иницијатива за потрошњу. Пореска политика демократа је у уторак остала промјењива, док су сенатор Manchin и поједине демократе из Представничког дома изразили дозу опреза према предложеном порезу за милијардере. Часопис NYT је објавио да потреба за увођењем нових пореских приједлога у великој мјери произилази због забринутости пословних група и умјерених демократа, који су ефективно оспорили првобитни план предсједника Bidena да повећа стопу корпоративног пореза са 21% на 28%, како би финансирао чисту енергију и иницијативе социјалне политике. Биро за попис становништва САД је објавио да је трговински дефицит САД у септембру повећан на 96,3 милијарде USD са 88,2 милијарде USD у августу.

БДП је у трећем кварталу према прелиминарним подацима повећан за 2,0% квартално сведено на годишњи ниво, испод очекивања (2,6%), након повећања од 6,7% у претходном кварталу, што сугерише да уска грла и несташице на страни понуде и даље настављају да ограничавају економску активност.

Лична потрошња је солидно повећана у септембру, али је дјелимично ограничена вишим цијенама, јер је задржана растућа инфлација услед несташице моторних возила и других добара која су суочена са глобалним ограничењима понуде. Номиналне зараде су повећане за 0,8%, док су приходи од личних трансфера смањени за 7,0% почетком септембра, након што је истекла надокнада за незапослене у периоду пандемије широм земље.

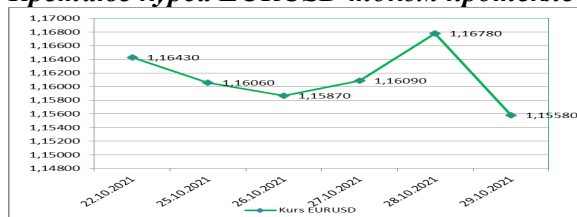
Састанак FOMC-а се одржава 3. новембра 2021. године, након чега ће се оцијенити у ком правцу ће се одвијати монетарна политика САД.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	FNFA индекс цијена кућа (М/М) АВГ	1,5%	1,0%	1,4%
2.	Продаја нових кућа СЕП	756.000	800.000	702.000
3.	Индекс повјерења порошача ОКТ	108,0	113,8	109,8
4.	МБА апликације за хипотекарне кредите 22. окт	-	0,3%	-6,3%
5.	Велепродајне залихе (М/М) Р СЕП	1,0%	1,1%	1,2%
6.	Поруџбина трајни добара Р СЕП	-1,1%	-0,4%	1,3%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 23. окт	288.000	281.000	291.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених 16. окт	2.420.000	2.243.000	2.480.000
9.	БДП (Q/Q) Р III квартал	2,6%	2,0%	6,7%
10.	Индекс расположења потрошача 24. окт	-	47,9	49,7
11.	Лични приходи СЕП	-0,3%	-1,0%	0,2%
12.	Лична потрошња СЕП	0,6%	0,6%	1,0%
13.	РСЕ дефлатор (Г/Г) СЕП	4,4%	4,4%	4,2%
14.	Индекс повјерења потрошача Ун из Мичигена F ОКТ	71,4	71,7	72,8

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1643 на ниво од 1,1558.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице министар финансија Sunak је представио буџет, те најавио снажнији економски раст и слабије јавно задуживање како земља превазилази пандемију и обећао да ће заштити домаћинства од раста инфлације. Sunak је истакао да ће економија вјероватно расти стопом од 6,5% током 2021. године, што је бржи раст од очекивања из марта, која су износила 4%. Најавио је и инвестиције вриједне више милијарди GBP са циљем да се помогне премијеру Johnsonu да испуни обећања дата гласачима непосредно након ванредне ситуације изазване Ковид19. Поједини аналитичари сматрају да релативна “великодушност” буџета који је презентован маргинално повећава ризике раста каматних стопа у овој години, као и раније сузбијање програма квантитативних олакшица.

Током протекле седмице дошло је неслагања између Француске и Велике Британије у дијелу рибарства. Француска је забранила рибарским чамцима из Велике Британије да приступе кључним лукама, те је обећала да ће увести снажније контроле трговине преко Ламанша и уједно је запрјетила Великој Британији кроз ограничење понуде енергената, а све због проблема који су настали након Брежита у дијелу права вода. Гласноговорник премијера Johnsona је истакао да ове мјере нису у складу са споразумом о сарадњи и трговини који је закључен, као ни са ширим међународним правом, те упозорио да ће уколико се мјере заиста проведу услиједити адекватан одговор. Уједно, потпарол је додао да ће се ослонити на Владу Француске и Европску комисију. На конференцији за новинаре након састанка Г20 председник Француске Macron је изјавио да Велика Британија мора да попусти или ће Француска у овој седмици повући трговинске репресије.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Потрошачки кредити (Г/Г) СЕП	-	-1,8%	-2,4%
2.	Одобрени хипотекарни кредити СЕП	71.000	72.600	74.200
3.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г) СЕП	-	7,0%	7,1%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, а депрецирала је у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,84649 на ниво од 0,84459, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3755 на ниво од 1,3682.

ЈАПАН

BoJ је на сједници одржаној 28. октобра задржала непромијењене каматне стопе и планове куповине имовине, али је смањила пројекције економског раста за ову фискалну годину рефлектујући тешкоће изазване растом броја заражених вирусом Ковид19 током љета и проблемима у ланцима снабдијевања. У кварталној пројекцији BoJ процјењује економски раст на 3,4% за фискалну годину која се завршава у марту 2022. године. Тренутно предвиђа стопу инфлације на 0,0%, након јулске прогнозе стопе инфлације од 0,6%. За фискалну годину која почиње у априлу 2022. године BoJ очекује економски раст од 2,9%, у односу на јулску прогнозу од 2,7%, док је процјена стопе инфлације од око 0,9% остала непромијењена. Гувернер BoJ Kuroda је изјавио да је мала вјероватноћа да ће Јапан доживјети хиперинфлацију као што је то случај у другим земљама, укључујући САД, због проблема са мањком понуде на глобалном нивоу. Додао је да је кретање цијена споро, јер је опоравак потражње био успорен.

Министар економије Јапана Yamagiwa је изјавио да ће премијер Kishida након одржаног панела сачинити приједлог пакета подстицаја почетком новембра који има за циљ ублажавање економског утицаја пандемије Ковид19. Приједлог ће укључити стратегију дугорочних приоритета политике, као што су изградња снажнијих ланаца снабдијевања, промовисање иновација и дистрибуција богатства према домаћинствима са нижим примањима.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс F	АВГ	-	101,3	104,1
2.	Коинцидирајући индекс F	АВГ	-	91,3	91,5
3.	Индекс произвођачких цијена услуж. Сектора (Г/Г)	СЕП	1,1%	0,9%	1,0%
4.	Малопродаја (Г/Г)	СЕП	-2,4%	0,6%	-3,2%
5.	Продаја у робним кућама, супермар. (Г/Г)	СЕП	-3,3%	1,3%	-4,7%
6.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	ОКТ	0,4%	0,1%	0,3%
7.	Стопа незапослености	СЕП	2,8%	2,8%	2,8%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 132,18 на ниво од 131,77. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 113,50 на ниво од 113,95.

НАФТА И ЗЛАТО

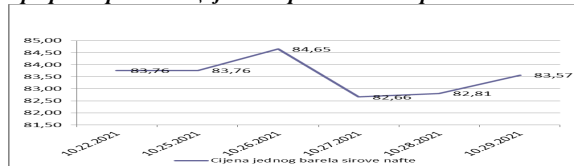
На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 83,76 USD (71,94 EUR).

Почетком седмице цијена нафте је наставила да биљежи раст углавном под утицајем сужавања глобалне понуде нафте и јачања тражње за енергентима у САД, али и шире, како се економије опорављају након снажног пада изазваног пандемијом. Средином седмице EIA је објавила да су залихе нафте у САД повећане за 4,3 милиона барела у седмици која је завршила 22. октобра. Овај раст је био много већи од очекиваног раста (1,9 милиона барела), што се одразило на пад цијене нафте. ОПЕС+ одбија позиве за убрзани раст понуде нафте, али је упозорио на континуиране ризике који долазе услед ширења пандемије, као и на очекивања раста залиха нафте у наредној години. ОПЕС+ тренутно повећава производњу за 0,4 милиона барела дневно сваког мјесеца, али одбија позиве за снажнију понуду због раста цијене.

Министрица САД за енергетику Granholm је оптужила ОПЕС за снажни раст цијена енергената у САД чиме је појачала притисак на ОПЕС да повећа производњу сирове нафте уочи састанка картела који ће се одржати крајем ове седмице. Granholm је истакла да су цијене гаса засноване на глобалном тржишту нафте које контролише картел ОПЕС. Стога, према њеном мишљењу, ОПЕС треба да каже више о томе шта се дешава. Према незваничним изворима свјетске залихе нафте ће у овом кварталу у просјеку бити смањене за 1,1 милион барела дневно.

На затварању тржишта у петак цијена нафте је забиљежила седмични пад од 0,23%, што је први пад цијене забиљежен у посљедњих десет седмица. На мјесечном нивоу цијена нафте је забиљежила раст од 11,38%. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 83,57 USD (72,30 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.792,65 USD (1.539,68 EUR).

Почетком седмице цијена злата је биљежила раст под утицајем појачаног страха од инфлације који подстиче тражњу за златом као традиционалном активом која представља заштиту од инфлације. Појавила су се очекивања да би инфлација у САД могла бити бржа него што би Фед могао да дјелује, што је дало подстицај расту цијене злата. Овакве вијести и очекивања су утицала на то да цијена злата на затварању тржишта у понедјељак забиљежи раст преко 1.800 USD по унци. Већ наредног дана цијена је смањена након што су објављени подаци да је у Кини смањена физичка тражња за златом. Појачане забринутости око економског раста широм свијета, те пад приноса на државне обвезнице САД су током протекле седмице давали подршку цијени злата. Уколико се посматра кретање цијене злата током овог мјесеца, примјећује се да је иста углавном била под утицајем одлука FOMC-а. Наредни састанак овог тијела одржава се ове седмице, а тржиште очекује да би се на том састанку могло објавити када почиње ублажавање програма квантитативних олакшица. У наредним данима, до четвртка, цијена злата је биљежила постепени раст. Трговци су забринуте због питања глобалног опоравка и очекивања оштрије монетарне политике глобалних централних банака. World Gold Council је објавио вијест да је тражња за златом у трећем кварталу (искључујући ОТС трговине) смањена за 7% годишње на укупних 831 тону. Фјучерси на злато су у петак смањени, те је забиљежен благи седмични пад цијене злата од 0,52%, иако је цијена била на путу да забиљежи седмични раст, трећу седмицу заредом. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.783,38 USD (1.542,72 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

